

УДК 338.2
UDK 338.2

Семенчук І. А.

аспірант, КНУ імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна.

Semenchuk I.A.

graduate student, Kyiv National Taras Shevchenko,
m. Kyiv, Ukraine.

Семенчук И. А.

аспірант, КНУ имени Тараса Шевченко, г. Киев,
Украина.

СИСТЕМА «ЗЕЛЕНА КАРТА» ТА РОЗВИТОК СТРАХОВОГО ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ

THE "GREEN CARD" AND THE DEVELOPMENT OF INSURANCE COVERAGE IN UKRAINE

СИСТЕМА «ЗЕЛЕНАЯ КАРТА» И РАЗВИТИЕ СТРАХОВОЙ ЗАЩИТЫ В УКРАИНЕ

Ключові слова: Зелена карта; обов'язкове страхування; страхування цивільно-правової відповідальності; страхування цивільної відповідальності перевізника; страхування цивільної відповідальності.

Keywords: Green card; compulsory insurance; insurance of civil liability; liability insurance carrier; liability insurance.

Ключевые слова: Зеленая карта; обязательное страхование; страхование гражданско-правовой ответственности; страхование гражданской ответственности перевозчика; страхование гражданской ответственности.

Постановка проблеми:

В умовах глобалізації світових економічних і господарських процесів все більшого значення набуває питання страхового захисту суспільства та страхового відшкодування в транспортній системі. На сьогодні для соціального захисту громадян надзвичайно важливим є питання їх прав і гарантій у разі виникнення дорожньо-транспортної пригоди за межами країни. Саме для регулювання дій, коли винуватцем ДТП є транспортний засіб, що зареєстрований за кордоном, вже довгий час функціонує система міжнародних угод «Зелена карта». Страхове свідоцтво «Зелена карта» дає змогу її власнику пересуватися автомобільними дорогами Європи без необхідності страхувати цивільну відповідальність на кожному кордоні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій:

Теоретичні та практичні аспекти досліджувались у роботах вітчизняних науковців В. Д. Базилевича, Р.В. Пікус, Н.Н. Внукової, О.Д. Вовчак, С.С. Осадця, О.Д. Заруби та ін. Данню проблематику досліджували також іноземні автори: А.В. Бойков, А.Н. Аверін, В.А. Прокошин, В.С. Балабанов, Н.А. Волгін, М.Л. Захаров, А.А. Баширова, Л.М. Рейтман, Р.Т. Юлдашев та ін.

Викладення основного тексту:

У зв'язку із зростанням автомобільного руху в європейських країнах треба було якомога швидше створити систему, яка змогла б спростити міжнародний рух автотранспортних засобів шляхом забезпечення страхування ризиків відповідальності перед третіми особами у зв'язку з використанням таких транспортних засобів, відповідно до вимог країни відвідування.

Таким чином, була створена система під назвою «Зелена карта», що забезпечує гарантування компенсації потерпілим особам у разі дорож-

ньо-транспортних пригод відповідно до національного законодавства країни відвідування, що дозволяє власникам транспортних засобів зняти з себе відповідальність за матеріальну шкоду, яку може бути завдано майну, здоров'ю та життю постраждалих осіб на території країн-членів системи «Зелена карта».

Мета даної статті полягає в узагальненні історичних аспектів розвитку системи «Зелена карта», її заснування на теренах України та питань щодо її розвитку на сучасному етапі.

В систему «Зелена карта» в 1953 році увійшли 10 країн – членів ЄС. У більшості країн Європи прийнято обов'язкове страхування відповідальності власників транспортних засобів, тому особа, яка в'їжджає на автомобілі на територію кожної такої країни, зобов'язана мати поліс страхування відповідальності. Система «Зелена карта» є міжнародним договором, створеним співтовариством страховиків, які здійснюють обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів. Одночасно назву «Зелена карта» присвоєно страховому посвідченню, яке підтверджує, що його власник є власником транспортного засобу, громадянська відповідальність якої застрахована. Цей документ дає гарантію того, що страхове покриття згідно з полісом страхування цивільної відповідальності за шкоду, заподіяну третім особам, відповідає мінімальним вимогам країни, в яку ви потрапляєте. Країни-учасниці договору взяли на себе зобов'язання визнати на території кожної з країн страхові поліси «Зелені карти» про страхування цивільної відповідальності. У кожній країні – учасниці системи «Зелена карта» страховими організаціями створюється Національна «Зелена карта» для видачі її страховальникам (Бюро по відшкодуванню збитків), а також регулюють претензії, які виникають в країні і подають позови іноземним громадянам, винним у заподіянні шкоди (збитку) при використанні ними автотранспортних засобів (Бюро по врегулюванню претензій). Посвідчення «Зелена карта» є еквівалентом страхового поліса.

Метою створення системи було спрощення міжнародного руху авто-транспортних засобів шляхом забезпечення страхування ризиків відповідальності перед третіми особами у зв'язку з використанням таких транспортних засобів, відповідно до вимог країни відвідування.

Основним завданням цієї системи є створення ефективного захисту потерпілих у дорожньо-транспортних пригодах за участю автовласників – нерезидентів країни, в якій сталося пригода. Така система повинна перш за все ввести механізм гарантованих виплат компенсацій постраждалим з вини автовласників інших країн. Це забезпечувалося виконанням певних умов країнами-членами системи «Зелена карта».

Збитки в країнах – членах системи «Зелена карта» врегульовуються, як правило, через уповноважену національну організацію (Моторне страхове бюро), яке переадресує матеріальні претензії, висунуті автовласникові – резиденту іншої країни, на відповідне моторне страхове бюро цієї країни. В цьому випадку перше моторне страхове бюро розглядається як бюро–регулювальник збитків, а друге – як бюро–платник. Їх взаємовідносини регулюється двосторонніми угодами, які укладаються за уніфікованою формою [1].

Отже, якщо автовласник є резидентом країни – члена системи «Зелена карта», він безперешкодно може проїжджати територіями всіх країн – членів цієї системи без обов'язкового страхування на умовах країни, які відвідуються.

У 1996 р. до системи «Зелена карта» приєдналася Україна, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 28 вересня 1996 №1175, створено Моторне (транспортне) страхове бюро України, яке об'єднує більше 60 страхових компаній.

Фактично Україна одна з перших країн колишнього СРСР зробила значний прорив у цій сфері. До речі, наш північний сусід досі не в змозі виконати вимоги європейських директив і вступити в цю систему.

Пріоритетність розвитку страхового ринку України щодо обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників засобів транспорту є дуже важливою системою страхового захисту як у соціально-економічному, так і в політичному значенні та необхідною реальністю у зв'язку з розвитком вітчизняної економіки.

Розвиток міжнародного ділового співробітництва, зростання автомобільних вантажних перевезень та автомобільного туризму вимагає як комплексного вирішення проблем страхового захисту інтересів власників авто, так і розуміння безпосередньо ними вимог міжнародного права у відносинах страхування.

Згідно з інформацією Моторного (транспортного) страхового бюро України (МТСБУ) відповідно до пункту 7 статті 16 Закону України «Про страхування» у разі виїзду зареєстрованого в Україні автотранспортного засобу на територію іншої країни – члена міжнародної системи автострахування «Зелена карта», власник такого транспортного засобу зобов'язаний укласти договір обов'язкового страхування цивільної відповідальності власника (користувача) транспортного засобу перед третіми особами, дія якого поширюється на ці країни, і отримати від страхувальника – повного члена Моторного (транспортного) страхового бюро страховий сертифікат «Зелена карта» єдиного зразка, який прийнятий в усіх країнах – членах цієї міжнародної системи страхування.

Дія Постанови НБУ №591 від 22 вересня 2014 року, яка ввела зміни до Постанови №540 від 29 серпня 2014 «Про введення додаткових механізмів для стабілізації грошово-кредитного та валютного ринків України» торкнулася і МТСБУ. Моторне транспортне страхове бюро України є членом міжнародної системи Green Card. Гарантом страхових виплат по «Зеленій карті» в Україні виступає МТСБУ. Уряд України приймає «Зелені карти» інших країн як підтвердження того, що відповідальність автовласників, які приїжджають в країну, застраховані відповідно до вимог закону України «Про ОСАЦВ». Для розподілу ризиків у міжнародній системі «Зелена картка» широко використовується перестрахування. Це дозволяє українським страховим компаніям, при настанні страхового випадку, відшкодувати клієнтові тільки малу частину збитку, решту ж повинні будуть виплатити західні перестраховики. Але для укладення договорів перестрахування з західними партнерами потрібна валюта. Ще в липні 2005 року уряд України повідомив Європейську економічну комісію, що не буде створювати перешкод щодо експорту валюти для виконання міжнародних зобов'язань щодо правил та угод системи «Зелена карта» (в частині вимог на компенсації, виставлених іншими Бюро системи, членських внесків МТСБУ в Бюро Green card, банківської гарантії, а також перерахування перестрахових премій). Дані гарантії були надані Кабміном 17 липня 2005 року єврокомісії згідно з вимогами Загальної резолюції щодо поліпшення пересування автотранспорту. Також, згідно з Постановою ООН, уряди країн-членів ООН не повинні перешкоджати перестрахуванню і пересуванню валюти, а також повинні повідомляти про всі обмеження Європейську економічну комісію. Сьогодні ж прийняті постанови НБУ роблять неможливим переказ іноземної валюти за зобов'язаннями МТСБУ перед уповноваженими організаціями-членами системи «Зелена карта» та перестраховиками, що може призвести до скасування перестраховального захисту, а також поставити питання про виключення України з міжнародної системи «Зелена карта» в зв'язку з тим, що автотранспорт, який виїжджає за кордон, не буде покритий достатніми фінансовими гарантіями. Тому МТСБУ 16 жовтня підготувало відповідне звернення до Глави Нацбанку України Валерії Гонтаревої. [3;4;5]

Пріоритетність розвитку страхового ринку України щодо обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників засобів транспорту є дуже важливою системою страхового захисту як у соціально-економічному, так і в політичному значенні та необхідною реальністю у зв'язку з розвитком вітчизняної економіки, процесами інтеграції та інтернаціоналізації. Постанови НБУ №591 та №540 негативно впливають на страховий ринок та ставлять під загрозу участь України у міжнародній системі страхування «Зелена картка». Це створює необхідність створення механізмів забезпечення страхових компаній необхідною валютою в такий складний для економіки України час.

Пріоритетність розвитку страхового ринку України щодо обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників засобів транспорту є дуже важливою системою страхового захисту як у соціально-економічному, так і в політичному значенні та необхідною реальністю у зв'язку з розвитком вітчизняної економіки.

Література:

1. Офіційний сайт Моторного транспортного страхового бюро України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mtsbu.kiev.ua/>.
2. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.dfp.gov.ua.
3. Постанова НБУ №540 від 29 серпня 2014 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/documentid/9987297>.
4. Постанова НБУ №591 від 22 вересня 2014 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/documentid/10601164>.
5. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів («Про ОСАЦВ»): Закон України від 22.09.2005 // Відомості Верховної Ради. – 2012. – № 7, ст.53.
6. Про страхування: Закон України від 7.03.1996 р. №85/96-ВР // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua.
7. Інформація про стан і розвиток страхового ринку України у I півріччі 2014 року [Електронний ресурс] // Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг: [сайт]. – Режим доступу: http://www.dfp.gov.ua/fileadmin/downloads/dpn/sk_II_kv__2014.pdf. – Назва з екрана.

Literature:

1. Official Website of motor vehicle insurance bureau Ukraine // [electronic resource]. – Access: <http://www.mtsbu.kiev.ua/>.
2. The official site of the National Commission for State Regulation of Financial Services Markets // [electronic resource]. – Access: www.dfp.gov.ua.
3. NBU Resolution №540 of August 29, 2014 [electronic resource]. – Access: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/documentid/9987297>.
4. NBU Resolution №591 of September 22, 2014 [electronic resource]. – Access: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/documentid/10601164>.
5. The compulsory insurance of civil liability of owners of vehicles ("On CTP"): Law of Ukraine of 22.09.2005 // Supreme Council. – 2012. – № 7, Article 53.
6. On Insurance: Law of Ukraine of 07.03.1996 p. №85 / 96-VR // [electronic resource]. – Access: zakon.rada.gov.ua.
7. Information on the status and development of the insurance market of Ukraine in the first half of 2014 [electronic resource] // National Commission for State Regulation of Financial Services Markets: [site]. – Access: http://www.dfp.gov.ua/fileadmin/downloads/dpn/sk_II_kv__2014.pdf. – Name of the screen.

Литература:

1. Официальный сайт Моторного транспортного страхового бюро Украины // [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.mtsbu.kiev.ua/>.
2. Официальный сайт Национальной комиссии, осуществляет государственное регулирование в сфере рынков финансовых услуг // [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.dfp.gov.ua.
3. Постановление НБУ №540 от 29 августа 2014 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/documentid/9987297>.
4. Постановление НБУ №591 от 22 сентября 2014 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/documentid/10601164>.
5. Об обязательном страховании гражданско-правовой ответственности владельцев наземных транспортных средств («Об ОСАГО»): Закон Украины от 22.09.2005 // Ведомости Верховной Рады. – 2012. – № 7, ст.53.
6. О страховании: Закон Украины от 7.03.1996 г. №85 / 96-ВР // [Электронный ресурс]. – Режим доступа: zakon.rada.gov.ua.
7. Информация о состоянии и развитии страхового рынка Украины в I полугодии 2014 [Электронный ресурс] // Национальная комиссия, осуществляющая государственное регулирование в сфере рынков финансовых услуг: [сайт]. – Режим доступа: http://www.dfp.gov.ua/fileadmin/downloads/dpn/sk_II_kv__2014.pdf. – Название с экрана.

АВТОРИ

Семенчук Иван Андрійович, аспірант, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна, вул. Васильківська, 90-А, тел.: +380931539313, e-mail: ivan_semenchuk@hotmail.com.

AUTHOR

Semenchuk Ivan Andreevich, a graduate student, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine, ul. Vasylkywska, 90-A, tel.: +380931539313, e-mail: ivan_semenchuk@hotmail.com.

АВТОРА

Семенчук Иван Андреевич, аспирант, Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко г. Киев, Украина, ул. Васильковская, 90-А, тел.: +380931539313, e-mail: ivan_semenchuk@hotmail.com.

РЕФЕРАТ

УДК 338.2

Семенчук І.А., Система «Зелена карта» та розвиток страхового захисту в Україні / І.А. Семенчук // Фінансові послуги №5-6. – К.: КНЕУ, ВД «Україна Бізнес» – 2014. У статті визначено основні тенденції розвитку системи «Зелена карта»: проблеми, тенденції та перспективи розвитку. Розглянутий вплив державного нагляду за страховими компаніями в виді страхування. Охарактеризована проблематика страхування цивільно-правової відповідальності в наші дні.

ABSTRACT

UDC 338.2

Semenchuk I.A., The "Green Card" and the development of insurance coverage in Ukraine / I.A. Semenchuk // Financial services №5-6. – K.: KNEU, PH «Ukraine Business» – 2014.

The article outlines the main trends of compulsory insurance system «Green card»: issues, trends and prospects. The influence of state supervision of insurance companies in the form of civil legal insurance. Described problems insurance of civil liability of today.

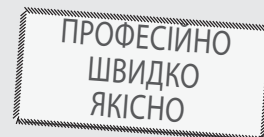
РЕФЕРАТ

УДК 338.2

Семенчук І.А., Система «Зелена карта» и развитие страховой защиты в Украине / И.А. Семенчук // Финансовые услуги №5-6. – К.: КНЕУ, ВД «Украина Бизнес» – 2014.

В статье определены основные тенденции развития системы «Зеленая карта»: проблемы, тенденции и перспективы развития. Рассмотрено влияние государственного надзора за страховыми компаниями в виде гражданско-правового страхования. Охарактеризована проблематика страхования гражданско-правовой ответственности в наши дни.

**Шановні учасники фінансового ринку!
Використайте можливість ОПУБЛІКУВАННЯ ПОВНОЇ
РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
Вашої компанії на сторінках тижневика «Україна Бізнес Ревю»**

Чому Вам вигідно обрати саме наше видання?

Тижневик «Україна Бізнес Ревю» є всеукраїнським друкованим виданням, єдиним періодичним друкованим органом Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, має найширшу мережу розповсюдження серед видань фінансового ринку та забезпечує інформаційними послугами учасників фінансового ринку України протягом 24 років.

Якщо ж Ви є нашим постійним передплатником, ми пропонуємо для Вас знижку на розміщення та публікацію ПОВНОЇ РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ у розмірі 10% від загальної вартості публікації.

Публікація Вашої річної фінансової звітності відразу надсилається до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.

Вам надається 3 примірники випуску «Україна Бізнес Ревю», в якому надрукована річна фінансова звітність Вашої компанії, а також Ви отримаєте електронну версію публікації Вашої річної фінансової звітності.

Для компаній, що не мають власного веб-ресурсу, ми пропонуємо можливість розміщення річної фінансової звітності на інформаційному порталі Видавничого Дому «Україна Бізнес» (www.ukrbizn.com).

Ваша компанія стає нашим партнером, що надає їй переваги в інформаційному забезпеченні від тижневика «Україна Бізнес Ревю», зокрема: знижки під час публікації новин про Вашу компанію, аналітичних матеріалів від Ваших фахівців, офіційних оголошень, привітань із знаменними подіями керівників, ділових партнерів, а також знижки на передплату видань Видавничого Дому «Україна Бізнес».

Ви отримаєте можливість публікації річної фінансової звітності в наступному році із знижкою 10%.

За детальнішою інформацією чи пропозицією для публікації звертайтеся, будь-ласка, до редакції за координатами:

просп. Московський, 21, м. Київ, 04655;

тел. (044) 2386838, (044) 2386840

email: ukrbizn@ukrbizn.com, inform@ukrbizn.com.